

Místní národní výbor Klíčov

1945 - 1957

Inventář

Číslo EL NAD: 58
Evidenční číslo pomůcky: 215

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	5
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Klíčov a Místní národní výbor Klíčov, vyvíjející svou činnost od 24. listopadu 1945 do 20. května 1957, resp. 30. června 1960. Obec Klíčov spadala v letech 1945 – 1949 pod politický okres Planá u Mariánských Lázní, který byl však k 31. lednu 1949 zrušen podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích a obec Klíčov se stala v letech 1949 – 1960 součástí okresu Tachov. Na základě reformy, provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Klíčov.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945, uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí s převážnou většinou obyvatelstva státně nespolehlivého, zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor. Proto byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi, místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

Dne 24. listopadu 1945 došlo při schůzi osídlenců obce Klíčov k volbě místní správní komise. Dosavadní komisař pro obec Klíčov Miloš Bučil přítomné obeznámil s pravomocemi a úkoly MSK. Předsedou MSK byl zvolen František Pavlíček, místopředsedou Josef Bače, jednatelem Jan Myšák, který byl současně zvolen zásobovacím referentem, pokladníkem František Kozlík, zemědělským referentem František Novotný. Zároveň byla zvolena zemědělská komise v čele s předsedou Františkem Novotným. Okresní správní komise v Plané u Mariánských Lázní jmenovala takto zvolenou MSK dne 10. prosince 1945.

Dne 22. května 1946 proběhla volba rolnické komise, jejímž předsedou byl zvolen Jan Myšák, místopředsedou Václav Kotoun a členy František Kozlík, Josef Bače, František Novotný, František Mareš, Václav Pacák, František Pavlíček.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb. přeměněna na místní národní výbor. Kolik voličů se v Klíčově zúčastnilo voleb nelze zjistit, neboť čísla voličů jsou společná s obcí Kočov.

Ze zápisu ze schůze MSK ze dne 12. prosince 1946 vyplývá, že proběhla volba obecní rady a finanční komise, ačkoliv rada se u místních správních komisí vůbec nevolila. I když byly zástupci zvoleni do MSK poučení, tak některé záležitosti si řešili podle vlastních názorů. Do obecní rady byli zvoleni – František Kozlík a Josef Bače, do finanční komise byli zvoleni – František Novotný a Václav Kotoun.

V lednu 1947 MSK v Klíčově odmítla přijmout funkci obecního tajemníka z důvodu velkého finančního zatížení pro obec a údajně také proto, že by práce tajemníka nepřinesla obci nějaký užitek. V květnu 1947 František Kozlík rezignoval na funkci pokladníka a na jeho místo byl zvolen Josef Bače.

Dne 10. října 1948 proběhla volba nových členů MSK. Navržení – Jan Dzuba, Václav Kotoun a František Mareš, byli následně jmenováni ONV v Plané u Mar. Lázní. MSK sice fungovala, ale předseda a ani ostatní členové, dle zápisů ze schůzí, nepracovali dobře a neplnili svoje povinnosti, proto jim byly udělovány výtky. Přesto předseda MSK ve funkci působil až do reorganizace v roce 1950.

K přeměně MSK v Klíčově na MNV došlo v roce 1950, kdy ONV Tachov podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., ze dne 28. února 1950 o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF jmenoval členy místního národního výboru. Předsedou MNV zůstal i nadále František Pavlíček. Dalšími členy MNV byli: náměstek Václav Kotoun (zároveň předseda zemědělské komise), finanční referent Josef Bače (zároveň předseda finanční komise), školský referent František Novotný (zároveň předseda kulturně – osvětové komise), zásobovací referent František Mareš (zároveň předseda mimořádně vyživovací komise), František Kozlík, Jan Dzuba a Václav Pacák. Trestní komise byla zvolena až dne 9. března 1952, jejím předsedou se stal František Pavlíček, místopředsedou Josef Bače, členy František Novotný a Václav Kotoun.

Okresní národní výbor v Tachově svým usnesením ze dne 11. září 1953 rozhodl o reorganizaci obvodů místních tajemníků v okrese Tachov v rámci úspornosti ve veřejné správě s účinností od 1. října 1953. Funkci tajemníka MNV v Klíčově vykonával Jaroslav Matějka současně i pro MNV Kočov a to již od 1. listopadu 1952.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů. V jejich čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volilo 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byly voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první

volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Ze zápisu o výsledku hlasování při volbách do MNV ze dne 16. května 1954 vyplývá, že bylo zvoleno do MNV v Klíčově 9 členů. Zvláštností je, že v obci Klíčov bylo v té době pouze 20 voličů (ani v následujících letech se počet obyvatel v obci nezvýšil, ale naopak snížil), následkem čehož došlo již v roce 1957 ke zřízení společného MNV pro obce Klíčov a Kočov. Novými členy MNV byli zvoleni – Josef Bače, František Mareš, Václav Kotoun, František Novotný, Václav Pacák, František Pavlíček, Václav Hladík, Růžena Bačová a Marie Novotná. Ze zápisu z ustavující schůze nově zvoleného MNV je patrné, že novým předsedou MNV byl zvolen František Mareš, tajemníkem Josef Bače a dalšími členy rady Václav Kotoun, František Novotný a František Pavlíček. Následovala volba jednotlivých komisí. Předsedou zemědělské komise byl zvolen Václav Kotoun, předsedou finanční rozpočtové komise František Pavlíček, předsedou zdravotní a osvětové komise František Novotný.

Krajský národní výbor v Plzni rozhodl na svém zasedání dne 29. března 1957 na podkladě návrhu rady KNV ze dne 19. března 1957 podle § 2, odst. 4 zák. č. 13/1954 Sb., o národních výborech, aby s účinností od 20. května 1957 byl zřízen společný místní národní výbor pro obce Klíčov a Kočov se sídlem v Kočově. Důvodem byl malý počet obyvatel obce Klíčov, a proto nebylo možné sestavit kandidátku na volbu nového MNV. Zřízením společného místního národního výboru zůstaly nedotčeny dosavadní úřední názvy a katastrální území těchto obcí. Správa věcí každé z těchto obcí se vedla odděleně, zejména sestavení samostatného plánu rozvoje hospodářství a samostatný rozpočet.

K definitivnímu zániku MNV v Klíčově došlo sloučením obce Klíčov s obcí Kočov (Kočov má ještě osady Janov a Ústí) s účinností od 1. července 1960 v souvislosti s územní reorganizací okresu Tachov provedenou na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Sloučením těchto obcí se vytvořila jedna obec s názvem Kočov a Klíčov se tak stal osadou obce Kočov. Toto sloučení však nebylo definitivní. Při dalších územních změnách v okrese Tachov se s účinností od 1. ledna 1980 obec Kočov s částí obce Klíčov sloučila s obcí Planá. Toto sloučení trvalo do roku 1990, kdy se s účinností od 24. listopadu 1990 Kočov s částí obce Klíčov opět osamostatnil.

Předsedové MSK a MNV v Klíčově v letech 1945 – 1957

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
František Pavlíček	24. 11. 1945	květen 1950 (MSK)
	červen 1950	květen 1954 (MNV)
František Mareš	1. června 1954	květen 1957 (MNV)

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Písemnosti původce byly po celou dobu jeho existence ukládány v budově úřadu MSK a MNV v Klíčově čp. 4. K první dohlídce písemností došlo již 14. října 1953. Při této prohlídce byly pro archiv vybrány soupisy zvířectva, ploch kultur a osevů a policejní agenda. Co se s těmito spisy stalo není jasné, protože již v další dohlídce z roku 1955 jsou označeny

jako chybějící. Zbylé blíže nespecifikované písemnosti o celkové váze 100 kg byly odevzdány do sběrných surovin. Nelze vyloučit, že s těmito písemnostmi se do sběrných surovin dostaly i písemnosti vybrané pro archiv. Další prohlídka spisovny proběhla 13. května 1955. Byla již jen konstatována absence písemností vybraných v roce 1953 pro archiv a na MNV byly nalezeny přihlášky majetku Němců. Tyto měly být, dle zápisu, odebrány okresním archivářem, ale tento přírůstek není zaznamenán ani na EL JAF.

K poslední prohlídce spisů MNV došlo při vytvoření společného MNV Klíčov a Kočov 20. července 1957. Tehdy byl vypracován zápis o předání agendy MNV v Klíčově, který mimo jiné zmiňuje i předání archiválií do okresního archivu. Do archivu byly vybrány následující písemnosti: „pozemnoknižní kniha, 1 podací protokol 1945 – 1952, kniha zápisů ze schůzí MNV z let 1945 – 1957.“ EL JAF byl založen až 1. října 1958 a původně na něm byly evidovány 2 kartony z let 1945 – 1957, 1 úřední kniha (kniha zápisů) z let 1945 – 1957 a 1 podací protokol z let 1945 – 1952 (převzato 14. září 1957 č. př. 22). V tématickém popisu fondu je uvedeno, že fond obsahuje pozemnoknižní knihu, knihu zápisů o schůzích, soupisy dobytky z roku 1945 a administrativní spisy.

Co se stalo s ostatními písemnostmi není jasné, ale je velmi pravděpodobné, že byly předány nástupnickému MNV v Kočově. Na EL JAF již nebylo oficiálně připsáno nic, pouze byl tužkou zvýšen počet úředních knih na 6 a kartonů na 3. Proč se tak stalo a o jaké archiválie se jednalo již není vůbec jasné. V současné době archivní soubor MNV Klíčov obsahuje z původně předaných archiválií pouze knihu zápisů ze schůzí MSK a MNV z let 1945 – 1955. Co se stalo s ostatními archiváliemi není jasné, ale chyběly již při revizi fondu 1. prosince 2000. S ohledem na špatný fyzický stav archivního souboru je možné, že byly zničeny v důsledku špatného uložení v archivu. Archivní soubor však obsahuje i písemnosti, jež nejsou uvedeny v žádných dohlídkách spisovny MNV, ani v předávacím protokolu z roku 1957. Zřejmě se jedná o materiál předaný nástupnickému MNV Kočov, který jej neznámo kdy předal okresnímu archivu.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor tvořen 1 kartonem a 2 razítky z let 1945 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly rovněž s negativním výsledkem prověřeny archiválie nástupnických MNV Kočov a MěNV Planá.

V archivním souboru MNV Klíčov byla rovněž provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č. j.: SOAP/090-0386/2007-40.02 z 22. 6. 2007 a schválený č. j.: SOAP/008-2546/2007 ze dne 29. 11. 2007), při níž byly vyřazeny 2 razítka z let [1950 – 1957] v celkovém rozsahu 0,05 bm. V současnosti je tvořen 6 úředními knihami a 1 kartonem spisů o celkové metrži 0,15 bm.

Archivní soubor byl uspořádán podle Návrhu metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních souborů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR.

Fyzický stav archivního souboru je špatný. Písemnosti (knihy i spisy) byly v minulosti napadeny plísní. Archiválie byly vydezinfikovány parami butanolu v restaurátorské dílně v SOkA Domažlice v červnu 2007. Písemnosti jsou plísní poničené, místy špatně čitelné, velmi křehké. Při manipulaci s nimi se drolí a vyžadují velice opatrné zacházení.

Dochované archiválie jsou I. (kniha zápisů ze schůzí MSK, pléna a rady MNV a veřejných schůzí) a II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Nejvýznamnější dochovanou archiválií archivního souboru MNV Klíčov je kniha zápisů ze schůzí MSK, plenárních zasedání, rady MNV a veřejných schůzí z let 1945 – 1955 (inv. č. 1). Z této knihy bude nutné při budoucím studiu poválečných dějin obce vycházet. Ostatní dochované archiválie pak mohou sloužit jako podpůrné prameny k vytvoření plastičtějšího obrazu o dějinách obce po roce 1945.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Klíčov uspořádala a inventurní pomůcku sestavila Jana Zímová v červnu 2007 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2007

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák – Zdeňka Hledíková – Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1948

SOA Plzeň, KNV Plzeň, Územní změny na okrese Tachov, Návrh na společné národní výbory, kart. č. 1159

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Planá, inv. č. 152, sign. I/21 , kart. č. 32 Obecní věci všeobecně, 1945 – 1949

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Planá inv. č. 152, sign. I/21 , kart. č. 33 Obce seřazené podle abecedy, 1945 – 1949

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy revizí u zrušených NV, obce B – K 1957 – 1961

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 603 Zprávy o volbách do MNV (1954)

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 53 Seznamy tajemníků 1953 - 1954

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 52 Reorganizace MNV 1950 – 1953

Úřední list republiky Československé – ročníky 1945, 1957

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

ČR – Česká republika

EL JAF – evidenční list jednotného archivního fondu

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

ev. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

kart. – karton

KNV – krajský národní výbor

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MěNV – městský národní výbor

MNV – místní národní výbor

MSK – místní správní komise

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

Sb. – sbírky

sign. – signatura

SOkA – státní okresní archiv

Inventární seznam

Úřední knihy

a) knihy správní

1	Kniha zápisů ze schůzí MSK, plenárních zasedání, rady MNV a veřejných schůzí (též schůzí všech zemědělců)	1945 – 1955	K 1
---	---	-------------	-----

b) knihy účetní

2	Hlavní kniha	1948	K 2
3	Hlavní kniha	1949	K 3
4	Hlavní kniha	1952	K 4
5	Pokladní deník	1946	K 5
6	Pokladní deník (současně deník poštovní spořitelny a deník státní banky)	1947 – 1951	K 6

Spisový materiál

Spisy

Statutární záležitosti organizace

7	Organizace činnosti národního výboru (torzo zápisů ze schůzí MSK a MNV, zápisy o odborných archivních prohlídkách, výzva k soutěži mezi obcemi Klíčov – Bezděkov)	1945 – 1957	N 1
8	Funkcionáři (seznamy funkcionářů MSK a MNV)	1945 – 1950	N 1
9	Kontrolní činnost (kontroly prováděné ONV)	1955 – 1956	N 1

Vnitřní správa

10	Vojenské záležitosti (evidenční výkazy)	1954 – 1956	N 1
----	---	-------------	-----

Finance a plánování

11	Evidence a správa majetku (žádosti o přidělení obecního pozemku, zahrady a domku, výměr KNV na odebrání správy lesního majetku)	1946 – 1955	N 1
----	---	-------------	-----

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
12	Žádost o daňové přeřazení obce	1956	N 1
13	Plány práce MNV	1951 – 1953	N 1
Územní plánování a výstavba obce			
14	Oprava mostu v obci (žádost u ONV v Tachově o odborného pracovníka)	1954	N 1
Zemědělství			
15	Zemědělská půda (hlášení o půdě neobdělávané vlastníky půdy)	1955	N 1
Vodní hospodářství			
16	Hlášení škod způsobených povodní	1955	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Klíčov
Značka archivního souboru:	MNV Klíčov
Časový rozsah:	1945 – 1957
Počet evidenčních jednotek:	7 (6 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	16
Rozsah bm:	0,15 (0,10 úřední knihy, 0,05 karton)
Stav ke dni:	19. prosince 2007
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	13
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl